

Çocuklarda gastroenterit

Acil bölüm bilgi metni

Çocuk

Gastroenterit nedir?

Gastroenterit (çoğu kez 'gastro' olarak tanımlanır), ishal (sulu dışkı ya da büyük aptes), kusma ya da her ikisine de neden olan ve bağırsaklarda sıkça görülen bir enfeksiyondur. Gastroenterit genellikle tedavi edilmeden kendiliğinden iyileşir. Kusma bir ya da iki gün sürer. İshal genellikle iki ya da üç gün sürer ancak, on güne kadar devam edebilir.

Gastroenterit *dehidrasyon* (su kaybı) oluşturabilir. Altı aylıktan küçük bebekler, en çok risk içeren grup içinde bulunurlar.

Gastronun en sık görülen nedenlerinden biri kolayca yayılma eğilimli bir virüstür. Gastronun oluşmasında bakteri ve gıda zehirlenmelerinin etkisi daha az görülür. *Antibiyotikler* çoğu kez gastroya yardımcı olmazlar.

Gastroenteritin belirtileri nelerdir?

Gastroenterit çoğu kez kusmayla başlar ve bunu ishal izler. Büyük aptes daha sıkça yapılır ve dışkılar gevşek ve suludur. Çocuğunuz açlık duygusu, susama, ateş ya da ağrı nedeniyle ağlayabilir. Daha fazla uyumak isteyebilirler. Daha büyük çocuklar karın krampları ile ağrılardan şikayet edebilir ve bebekler kramplar nedeniyle sık sık ağlayabilirler.

Tedavi

Gastroenterit hafif olabilir ve en iyi tedavi sıvı maddeler içmektir. Çocukların çoğu evde uygulanacak basit bir tedaviyle iyileşebilirler

- Su gibi 'berrak sıvıları' (aşağıda açıklandığı üzere) az miktarlarda (yudumlar halinde) sık sık (her 10 – 15 (needs to numerals) dakikada, bir ağız dolusu) çocuğunuza verin. Bu sıvılar kusmayı ve ishali durdurmaz ancak, çocuğunuzun su kaybını önleyecektir. İshal daha kötüye gitse dahi, sıvıların verilmesi önemlidir.
- Çocuğunuzun bolca dinlenmesini sağlayın.
- Kusmayı ve ishali durdurmak amacıyla çocuğunuza ilaç **vermeyin**. *Bu ilaçların yararı olmayacağı gibi zararı da dokunabilir.*
- Çocuğunuzun kusması devam ediyorsa, siz yine de yudum yudum sıvı içirmeyi sürdürün. Bu sıvıları kusuyor gibi algılanabilir ancak bir kısmı midede kalır ve su kaybının önlenmesine yardımcı olur.

'Berrak sıvılar' nelerdir?

- Kusma ya da ishal nedeniyle kaybedilen su, şeker ve beden tuzlarının yenilenmesine yardımcı olan *Gastrolyte*, *Pedialyte* ya da *Repalyte* gibi solüsyonlar en iyi berrak sıvılardır. *Hydralyte* buzlu çubukları da diğer bir seçenektir. Bunları eczane ya da süpermarketlerden satın alabilirsiniz. Bunları, paketlerinde belirtilen tarife uygun olarak kullanın.
- Sulandırılmış ve tatlandırılmamış meyve suyu (bir kap meyve suyuna dört kap su).

- Sulandırılmış sade limonata (bir kap limonataya dört kap su).
- Sulandırılmış konsantre meyve suyu (cordial) (yarım kap konsantre meyve suyuna sekiz kap su).

Karbonatlı içecekleri ve saf meyve sularını vermeyin, çünkü bunlar ishali daha kötü etkileyebilir.

Emzirerek beslemekte olmam durumunda ne yapmam gerekir?

Emzirerek beslemeyi durdurmuyun. Bebeğinizi daha az miktarlarda daha sıkça besleyin ve bebeğinizin dokuz aylıktan küçük olması durumunda, beslemeler arasında *Gastrolyte* ya da *Hydralyte* ya da kaynatıldıktan sonra soğutulmuş su verin.

Bebeğimin biberon ile besleniyor olması durumunda ne yapmam gerekir?

- İlk 12–24 saatlik belirtiler süresince çocuğunuza *Gastrolyte* ya da *Hydralyte* verin. Dokuz aylıktan küçük bebeklere vereceğiniz içecekleri, kaynatıldıktan sonra soğutulmuş su ile sulandırın.
- 12 saatten sonra kusma ya da ishali tam olarak kesilmesi durumunda, bebek mamasını (formula) tam ölçüde ve az miktarlarda sıkça vermeye başlayın. *Yarım ölçütlü bebek mamasının yararı olmayacağı gibi, zararı da dokunabilir.*

Çocuklar olağan gıda maddelerini yiyebilir

- Herhangi bir zaman çocuğunuzun acıkması durumunda, normal olarak yedikleri ya da yemek istedikleri herhangi bir yiyeceği verin. Sık sık kusmakta olması ya da kendini kötü hissetmesi durumunda, çocuğunuzun yemek için zorlamayın. Kendini daha iyi hissettiği zaman yemeye başlayacaktır.
- İshalin devam etmekte olmasına karşın, 48 ile 72 saat içinde çocuğunuzun normal olarak almakta bulunduğu sıvılara ve yiyeceklere dönmesi gerekir. Bu uygulama, çocuğunuzun iyileşmesini çabuklaştıracaktır.

Gastroenteritin yayılmasını önleme

- Bebek bezlerini değiştirdikten, kusmuk temizledikten, tuvaleti kullandıktan sonra ve yemekten önce, siz ve aileniz tarafından ellerinizin ılık sabunlu suyla iyice yıkanmasını sağlayın.
- Çocuklar arasında paylaşılan kitap ve oyuncak gibi eşyayı silin.
- Hastayken çocuğunuzun diğer çocuklardan uzak tutun. Çocuğunuzun, son kez kusmasından ya da büyük aptesini ishal olarak yapmasından 24 saat sonrasına kadar okula, anaokuluna, çocuk bakım yuvasına ya da kreşe göndermeyin.
- Çocuklarınızın içecek ya da yiyecekleri paylaşmalarını ya da aynı çatal, bıçak ve kaşığı kullanmalarını önleyin.

İzleme

Çocuğunuzun, aşağıda açıklanan belirtilerden biri ya da daha fazlasının bulunması durumunda, su kaybetmiş olabileceği için yerel doktorunuz tarafından kontrol edilmesi gerekir:

- içe çökük gözler
- letarji durumu (aşırı uykulu olma)
- ağız ve dilde kuruluk
- el ve ayaklarda soğukluk
- derinin parçalı, benekli, kabartılı ya da solgun görünümlü olması
- az idrar yapma ya da hiç yapmama (bebek bezlerinin kuru çıkması ya da günde dört kezden az ıslak bez çıkması)
- hiç içmemesine karşın, yine de kusmanın ya da ishalin ya da her ikisinin de sıkça sürmekte olması.

Notlar:

Yardım arama

Acil tıbbi durumda, size en yakın hastanenin acil servisine gidin ya da bir ambulans çağırın (000 numarayı arayın).

Çocuğunuzda gastro olması ve aşağıda açıklanan durum ya da belirtilerin bulunması durumunda, olabilecek en kısa sürede yerel doktorunuzu ya da sağlık bakım uzmanınızı görün:

- herhangi bir su kaybı belirtisinin bulunması ('İzleme' bölümüne bakın)
- altı aylıktan küçük olması
- gittikçe kötüleşen karın ağrısının bulunması
- yeşil kusmuk
- ishal dışkısında kan ya da sümük bulunması
- günde sekizden on keze kadar büyük aptes (ishal) yapmakta olması ya da ishalin on gün ya da daha uzun süredir devam etmekte bulunması
- herhangi başka bir nedenle sizi endişelendirmekte olması.

Kayıtlı bir Hemşireden tavsiye almak için, **günün 24 saati süresince NURSE-ON-CALL'u (Telefonla Hemşire Tavsiye Hattı'nı) 1300 60 60 24** numaralı telefondan, Victoria* eyaletinin herhangi bir yerinden yerel telefon görüşme ücreti karşılığında arayabilirsiniz.*

İngilizce konuşmakta zorluk çekenler için, **NURSE-ON-CALL** hizmetinin **tercümanlık servislerine** erişim olanağı bulunmaktadır. **1300 60 60 24** numaralı telefonu arayın.

*Cep telefonundan yapılan görüşmelere daha fazla ücret uygulanabilir

Daha fazla bilgi almak mı istiyorsunuz?

- Yerel doktorunuzu ya da sağlık bakım uzmanınızı görün.
- **Royal Children's Hospital** websitesini ziyaret edin www.rch.org.au/kidsinfo
- **Better Health Channel**'i ziyaret edin. www.betterhealth.vic.gov.au

Bu yayımı erişilebilir formatta almak **istemeniz durumunda**, lütfen 9096 0578 numaralı telefonu arayın ya da edfactsheets@health.vic.gov.au adresine e-posta yollayın.

Aralık 2010. Bu ayrıca, www.health.vic.gov.au/edfactsheets websitesinden çevrimiçi de sağlanabilir.

Yadsıma: Burada açıklanan sağlık bilgileri yalnızca genel eğitim amaçlıdır. Söz konusu bilgilerin sizin için uygun bulunup bulunmadığından emin olmak için, lütfen doktorunuza ya da diğer sağlık uzmanınıza danışın.

